

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Tervonen, Leena			
Työn nimi-Arbetets titel-Title "Se on yksi kanava" - EAP:stä muodostetut sosiaaliset representaatiot			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2003-02-03	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 86 s + 3 ls
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksessa on tarkasteltu EAP:stä (Employee Assistance Program, suom. Ennakoivan Avun Palvelu) muodostettuja sosiaalisia representaatioita. Tutkimusote on kvalitatiivinen ja analyysimenetelmänä on käytetty aineistolähtöistä teoriaa. Aineisto on hankittu haastattelemalla yhteensä kolmeatoista suomalaisen EAP-mallin kehittämisessä mukana ollutta työnantajaa ja luottamusmiestä. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, millaisia sosiaalisia representaatioita EAP-mallista on muodostettu. Lisäksi etsittiin vastauksia seuraaviin kysymyksiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mihin representaatiot ankkuroidaan ja millä tavalla objektivoidaan? - Mihin EAP sijoitetaan suomalaisessa työyhteisöille kohdistetussa palvelukentässä ja onko sille tilaa siellä? - Mitä EAP:n toiminnan kannalta keskeisiä kysymyksiä haastateltavat tuovat esille? - Eroavatko luottamusmiesten ja työnantajien representaatiot toisistaan? <p>Sekä luottamusmiehet että työnantajat ankkuroivat EAP:n työhyvinvointipalveluihin. Molemmat haastateltujen ryhmät nimesivät EAP:n kanavaksi työhyvinvointiin. Näkökulma kanava-metaforaan oli kuitenkin erilainen luottamusmiesten ja työnantajien keskuudessa. Luottamusmiehillä EAP oli kanava yksittäisen työntekijän hyvinvointiin, kun työnantajat pitivät EAP:tä kanavana organisaation taloudelliseen menestykseen. Toinen käytetty metafora oli työväline. Luottamusmiehillä EAP oli työväline luottamusmiestehtävässä, työnantajille puolestaan esimiestyössä.</p> <p>EAP:n tarvetta peilattiin mm. nykyisten palvelujen riittävyteen ja kattavuuteen. Luottamusmiehet pitivät EAP:tä tarpeellisempina kuin työnantajat. Luottamusmiestyönsä perusteella he olivat tietoisia työntekijöiden ongelmista ja joutuivat niitä omien tehtäviensä ohella hoitamaan. Palvelun tarvetta puolusteltiin myös tyytymättömyydellä työterveyshuollon palveluihin. Työnantajat pitivät EAP:tä nykyisten palvelujen täydentäjänä, eivätkä he juuri kritisoineet käytössä olevia palveluja.</p> <p>Haastateltavat tarkastelivat EAP:n avulla mahdollisesti saavutettavia etuja omasta taustastaan käsin. Luottamusmiehet korostivat yksittäisen työntekijän hyvinvointia, vaikka myönsivät organisaationkin hyötyvän työkykyisistä työntekijöistä. Työnantajille edut merkitsivät vähentyneitä sairauspoissaoloja ja myöhäisempiä eläkkeellesiirtymisiä, joiden avulla työvoimakustannuksia olisi mahdollista pienentää.</p> <p>EAP:n suhdetta muihin työhyvinvointipalveluihin hahmotettiin kahden erilaisen mallin kautta. Yhteistyömallissa EAP toimi muiden palveluiden koordinoijana asiakkaan tarpeista lähtien. Mallissa korostuu eri toimijoiden kollegiaalisuus ja asiakaslähtöinen toiminta. EAP nähtiin tasa-arvoisessa asemassa muiden palveluiden kanssa. Riippumattomuusmallissa EAP:tä pidettiin itsenäisenä ja muista palveluista irrallisena, jolloin sen nähtiin parhaiten pystyvän vastaamaan avun tarpeeseen. EAP:n laaja-alaista asiantuntemusta korostettiin ja sille haluttiin antaa asiantuntemukseen perustuva auktoriteettiasema suhteessa muihin palveluihin.</p> <p>Luottamusmiesten ja työnantajien sosiaalisten representaatioiden eroissa oli nähtävissä kummankin ryhmän intressiperusta. Luottamusmiesten historiallinen tausta näkyi EAP-representaatiossa, jossa EAP asettuu pienen ihmisen avuksi mahtavan työnantajan riistosta aiheutuneiden vaurioiden korjaajana. Työnantajien EAP puolestaan tukee organisaation pyrkimyksiä saavuttaa taloudellinen menestys.</p> <p>Keskeisimmät lähteet: Moscovici, S (2001): The phenomenon of social representations; Strauss, A & Gorbis, J. (1998): Basics of qualitative research, lisäksi EAP-tutkimuksia käsitteleviä artikkeleita</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords EAP Employee Assistance Program Ennakoivan avun palvelu sosiaaliset representaatiot luottamusmiehet työnantajat			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			